

VĂN MẪU LỚP 9

NGHỊ LUẬN VĂN HỌC

ĐỀ BÀI: PHÂN TÍCH NHÂN VẬT NHĨ TRONG TRUYỆN NGẮN BẾN QUÊ CỦA NGUYỄN MINH CHÂU

A. SƠ ĐỒ TÓM TẮT GỢI Ý

B. DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài

a. Giới thiệu tác giả Nguyễn Minh Châu và truyện ngắn Bến Quê

- Nguyễn Minh Châu là cây bút xuất sắc của văn học Việt Nam thời kì kháng chiến chống Mĩ. Sau năm 1975, bằng những tìm tòi đổi mới sâu sắc về văn học nghệ thuật, đặc biệt là về truyện ngắn
- Nguyễn Minh Châu trở thành một trong những người mở đường cho công cuộc đổi mới văn học.
- “*Bến quê*” được xuất bản năm 1985. Với cốt truyện rất bình dị nhưng truyện chứa đựng những suy nghĩ, trải nghiệm sâu sắc của nhà văn về con người và cuộc đời,

thức tỉnh ở mọi người sự trân trọng những vẻ đẹp và giá trị bình dị, gần gũi của gia đình của quê hương.

b. Giới thiệu vài nét về nhân vật chính

- Tên nhân vật
- Tóm tắt hoàn cảnh của nhân vật
- Giới thiệu khái quát tâm trạng của nhân vật.

2. Thân bài

Lần lượt trình bày các nội dung

a. Hoàn cảnh đặc biệt của nhân vật

- Nếu phần mở bài đã tóm tắt hoàn cảnh của nhân vật, thì phần thân bài không cần nêu ý này, hoặc có nêu, chỉ nêu thật ngắn gọn.

b. Suy nghĩ và tâm trạng của nhân vật Nhĩ (Nêu, phân tích qua các dẫn chứng)

- Cảm nhận của Nhĩ về bước đi của thời gian, từ đó anh càng hiểu những ngày mình góp mặt với đời không còn nhiều nữa.
- Cảm nhận của Nhĩ về tình yêu thương sự tần tảo và đức hi sinh của vợ. Anh nhận ra vẻ đẹp của tâm hồn vợ và những giá trị gia đình mang đến cho anh.
- Những phát hiện của Nhĩ về vẻ đẹp của khoảng không gian ngay trước cửa sổ nhà mình trong buổi sáng đầu thu (mấy cây bằng lăng, bãi bồi bên kia sông Hồng) từ đó anh nhận ra vẻ đẹp của bến quê - một nét nhỏ thân thuộc, vô cùng yêu dấu của quê hương nhưng nhiều khi chìm khuất khiến ta không để ý.
- Niềm khao khát được một lần đặt chân sang bãi bồi bên kia sông Hồng và pha lẫn sự ân hận đau đớn của Nhĩ vì khao khát ấy giờ đây đã thành vô vọng. Hành động cuối cùng của Nhĩ có ý nghĩa gì ?

c. Đánh giá về nhân vật Nhĩ và những triết lí cuộc đời mà độc giả có thể nhận ra được từ nhân vật.

- Với những đặc điểm đã nêu trên, Nhĩ là người như thế nào? Anh có đáng trách không? Điểm đáng quý của anh là gì?
- Qua nhân vật Nhĩ, Nguyễn Minh Châu muốn nói gì với người đọc ?

3. Kết bài

- Sức hấp dẫn của hình tượng nhân vật
- Thành công của nhà văn khi xây dựng hình tượng nhân vật Nhĩ.

C. BÀI VĂN MẪU

Đề bài: Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện "Bến quê" của Nguyễn Minh Châu.

Gợi ý làm bài

Là một trong những cây bút tiêu biểu của nền văn học kháng chiến chống Mỹ, Nguyễn Minh Châu có nhiều những tìm tòi quan trọng góp phần đổi mới văn học nước nhà. Truyện ngắn của ông thường chứa đựng những suy ngẫm trải nghiệm sâu sắc về con người và cuộc đời. "Bến quê" là tác phẩm tiêu biểu cho đề tài đó.

Toàn bộ câu chuyện xoay quanh nhân vật Nhĩ trong những ngày cuối đời. Chuỗi nghịch lý bắt đầu chính trong những ngày ấy. Bị cột chặt trên giường bệnh, Nhĩ phát hiện ra vẻ đẹp lạ lùng của bãi bồi bên kia sông. Cảnh vật nơi ấy đẹp như thơ như hoạ: *"Những bông bằng lăng cuối mùa thưa thớt nhưng đậm sắc, con sông Hồng màu đỏ nhạt, ánh nắng sớm, vùng phù sa lâu đời của bãi bồi bên kia sông"* ... Những cảnh sắc vốn quen thuộc gần gũi nhưng dường như rất mới mẻ đối với anh. Chính vào lúc nhận ra vẻ đẹp và sự giàu có của bến quê cũng là lúc Nhĩ hiểu ra một cách đau xót, bởi một người *"đã từng đi tới không sót một xó xỉnh nào trên trái đất"* lại chưa từng đặt chân lên *"cái bờ bên kia sông Hồng ngay trước cửa sổ nhà mình"*.

Căn bệnh liệt găng chặt Nhĩ vào giường bệnh. Mọi sinh hoạt của anh trông cả vào sự chăm sóc của vợ con. Sáng hôm ấy, bằng trực giác, anh nhận ra thời gian của mình chẳng còn bao lâu nữa, anh mới cảm nhận thấm thía về người vợ của mình. Nhĩ để ý *"thấy Liên mặc áo vá", "những ngón tay gầy guộc âu yếm vuốt ve bên vai anh"*, anh nói với vợ những lời xót xa, ân hận: *"Suốt đời anh chỉ làm em khổ tâm"*. Giờ đây Nhĩ mới thực sự thấu hiểu và biết ơn vợ sâu sắc bởi *"tâm hồn Liên vẫn giữ nguyên vẹn những nét tao tàn và chịu đựng hy sinh từ bao đời xưa và cũng chính nhờ điều đó, mà sau nhiều tháng ngày bôn tẩu tìm kiếm, Nhĩ đã tìm thấy được nơi nương tựa là gia đình trong những ngày này"*. Nhĩ - con người của một thời huy hoàng, cho đến khi không còn khả năng đi lại mới phát hiện ra vẻ đẹp của bến quê cũng như sự tao tàn và đức hy sinh của vợ. Trước khi ốm anh chỉ biết đến những chân trời xa ngát với những công việc cao sang mà thờ ơ, vô tình với tất cả những gì gần gũi xung quanh, kể cả người vợ suốt một đời yêu thương và tận tụy. Sự thấu hiểu muộn màng trong những ngày cuối đời dù sao cũng đem lại cho anh sự bình yên, tin cậy sau cả một đời bôn tẩu, kiếm tìm.

Song nghịch lý của câu chuyện không chỉ có thế. Cũng trong buổi sáng hôm ấy, khi nhận ra vẻ đẹp qua ô cửa sổ, Nhĩ bừng dậy nỗi khát khao cháy lòng và vô vọng là một lần được đặt chân lên bãi bồi bên kia sông. Khát khao đó mang ý nghĩa sâu sắc bởi đó chính là sự thức tỉnh về những giá trị bền vững, bình dị mà sâu xa của cuộc sống, những giá trị dễ bị ta vô tình, bỏ qua và quên lãng nhất là lúc còn trẻ khi những khát vọng xa vời vẫy gọi, cuốn người ta đi. Sự nhận thức này chỉ đến được với ta khi đã từng trải. Với Nhĩ, đó là lúc cuối đời khi phải nằm liệt trên giường bệnh. Vì thế đó là sự thức tỉnh pha lẫn niềm ân hận xót xa: *"Họa chăng chỉ có anh đã từng trải, đã từng in gót chân khắp mọi chân trời xa lạ mới nhìn thấy hết mọi sự giàu có lẫn vẻ đẹp của bãi bồi sông Hồng ngay bờ bên kia cả trong những nét tiêu sơ và cái điều riêng anh khám phá thấy giống như một niềm say mê pha lẫn nỗi ân hận đau đớn"*. Với anh, bây giờ đó thực sự là miền đất xa lắc vì Nhĩ *"lực bất tòng tâm"*. Không thể tự làm điều mình khao khát, Nhĩ nhờ con trai thay mình sang sông, đặt chân lên bãi phù sa màu mỡ. Oái oăm thay, đứa con không hiểu ước muốn của cha, đã đi một cách miễn cưỡng và bị cuốn vào trò chơi phá cờ thế trên hè phố. Cậu con trai có thể lỡ chuyến đò duy nhất trong ngày. Từ đó Nhĩ nghiệm ra một qui luật khá phổ biến của đời người *"Con người ta trên đường đời thật khó tránh được những điều vòng vèo hoặc chùng chình"*. Anh không trách con vì *"nó đã thấy gì hấp dẫn bên kia sông đâu"*.

Ở cuối truyện, khi Nhĩ tưởng tượng chính mình như một nhà thám hiểm đang chậm rãi đặt từng bước chân lên mặt đất dấp dính phù sa. Nhĩ xúc động mạnh, chân dung anh khác thường *"mặt mũi đỏ rựng, hai mắt long lanh chứa một nỗi say mê đầy đau khổ"*. Khi con đò sắp chạm vào bờ đất bên này, Nhĩ thu hết tàn lực, đu người lên cửa sổ, giơ cánh tay gầy guộc *"khoát khoát y như đang khẩn thiết ra hiệu cho một người nào đó"*. Phải chăng anh đang nôn nóng thúc giục con trai hãy mau hơn kéo lỡ chuyến đò duy nhất trong ngày? Và dường như nó còn có ý nghĩa khái quát hơn: *"Muốn thức tỉnh mọi người vượt lên những cái vòng vèo hoặc chùng chình trên đường đời để hướng tới những giá trị đích thực vốn rất gần gũi bình dị mà bền vững!"*

Bằng cách tạo dựng chuỗi nghịch lý để nhân vật tự nhận thức, suy ngẫm và cách xây dựng nhiều hình ảnh, chi tiết mang ý nghĩa biểu tượng tác giả đã tạo nên ý nghĩa sâu xa cho tác phẩm. Ngôi bút miêu tả thiên nhiên đẹp, tinh tế, giọng văn trầm trầm ẩn chứa những chiêm nghiệm, suy ngẫm của tác giả đã góp phần không nhỏ tạo nên những ấn tượng riêng cho tác phẩm.

Những dòng cuối cùng của "*Bến quê*" khép lại nhưng dư âm từ những trải nghiệm sâu sắc của nhà văn về cuộc đời và con người dường như vẫn còn lan toả đâu đây, thức tỉnh trong ta sự trân trọng vẻ đẹp về những gì bình dị, gần gũi của gia đình, quê hương, xứ sở.

www.hoc247.net

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường **PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An** và các trường Chuyên khác cùng **TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn**.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: **TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn** cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.